

Saksbehandler: Lars Bøen-Johnsen
Telefon:
Kommuneutvikling

Hørings svar - Forslag til ny forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Hovedutvalg for kommunalteknikk	04.09.2019	240/19
Formannskap	11.09.2019	115/19

Rådmannens innstilling

1. Færder kommune er i utgangspunktet positiv til at forvaltning av tilskuddsordningen for Utvalgte kulturlandskap overføres fra fylkesmannen til berørte kommuner. Dette forutsetter imidlertid at kommunens økte kostnader til administrasjon kompenseres.
1. Færder kommune støtter ikke forslaget slik det nå foreligger, hvor forvaltningsansvaret overføres til kommunene uten overføring av finansiering av oppgavene.

Hovedutvalg for kommunalteknikk 04.09.2019:

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

HFK- 240/19 Vedtak:

1. Færder kommune er i utgangspunktet positiv til at forvaltning av tilskuddsordningen for Utvalgte kulturlandskap overføres fra fylkesmannen til berørte kommuner. Dette forutsetter imidlertid at kommunens økte kostnader til administrasjon kompenseres.
2. Færder kommune støtter ikke forslaget slik det nå foreligger, hvor forvaltningsansvaret overføres til kommunene uten overføring av finansiering av oppgavene.

Formannskap 11.09.2019:

Behandling:

Hovedutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

FS- 115/19 Vedtak:

1. Færder kommune er i utgangspunktet positiv til at forvaltning av tilskuddsordningen for Utvalgte kulturlandskap overføres fra fylkesmannen til berørte kommuner. Dette forutsetter imidlertid at kommunens økte kostnader til administrasjon kompenseres.
2. Færder kommune støtter ikke forslaget slik det nå foreligger, hvor forvaltningsansvaret overføres til kommunene uten overføring av finansiering av oppgavene.

Vedlegg:

Høring - Forslag til ny forskrift om tilskudd til tiltak i utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Høringsnotat - UKL og verdensarv

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområder - utredning 011118 (1)

Tegninger/øvrige saksdokumenter er tilgjengelige på kommunens hjemmeside.

Kortversjon

Forslag til ny forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap er sendt på høring, med høringsfrist 16. september 2019. Hovedendringen i forslaget er at vedtaksmyndighet og ansvar for tilskuddsordningene overføres fra Fylkesmannen til kommunen. For Færder kommune vil endringen innebære økt administrasjon, mens det ikke er lagt opp til at oppgaveoverføringen gir noen økte ressurser til kommunen til forvaltning av ordningen.

Innledning

Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Riksantikvaren (heretter direktoratene), representert ved Landbruksdirektoratet, har på vegne av Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Klima- og miljødepartementet (KLD) sendt forslag til ny forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap på høring. Forskriften skal tre i kraft 1.1.2020.

Den store endringen som forslag til ny forskrift innebærer er at ansvaret for forvaltningen av tilskuddsordningene flyttes fra fylkesmannen til kommunene. Forslaget til ny forskrift er et ledd i oppfølgingen av Stortingets vedtak fra 2017 om at ansvar kan overføres fra regionalt forvaltningsnivå til kommunene, jf. Prop 91 L (2016-2017).

Forskriftsendring slik det er foreslått vil innebære at Færder kommune, sammen med om lag 50 andre kommuner, i 2020 vil få tildelt nye oppgaver. Det er følger ikke overføring av midler med overføring av oppgaven.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Ordningen UKL ble etablert i 2009 basert på et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) med midler over Jordbruksavtalen og KLDs budsjett. I 2020 vil det være 46 UKL-områder i landet.

UKL er en tilskuddsordning for å ivareta et representativt utvalg av verdifulle norske jordbrukslandskap. Formålet med tilskudd til tiltak er å bidra til å sikre verdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, kulturminner og kulturmiljøer. I dag er det fylkesmannens landbruksavdeling som er tilskuddsforvalter og koordinator. De samarbeider bl.a. med fylkesmannens miljøvern avdeling, regional kulturminneforvaltning og kommunene. Landbruksdirektoratet koordinerer arbeidet nasjonalt.

Vestfolds utvalgte kulturlandskap er skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme, nå Færder Utvalgte kulturlandskap. Området har vært med siden oppstart av ordningen. Færder Utvalgte kulturlandskap er i stor grad sammenfallende med skjærgårdsdelen av Færder nasjonalpark, men sjøområdet er mindre enn nasjonalparken. Området har et stort samlet landareal og stor geografisk utstrekning sammenlignet med veldig mange av de andre UKL-områdene. Til området er det mange øyer, alle uten fastlandsforbindelse, og mange aktører.

Vurderinger

Rådmannens vurderinger ligger til grunn for og er innarbeidet i forslaget til høringsuttalelse nedenfor.

Konklusjon

Følgende forslag til høringsuttalelse vedtas og oversendes Landbruksdirektoratet:

Forslag til ny forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyane og Vestnorsk fjordlandskap – høringsuttalelse fra Færder kommune

I Vestfold, og for Færder Utvalgte kulturlandskap, har koordineringsfunksjonen hele tiden vært ivaretatt av Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, landbruksavdeling. Landbruksavdelingen har sørget for bred involvering i forbindelse med selve tilskuddsforvaltningen, gjennom et eget forvaltningsutvalg, og ikke minst koordinert et samarbeidsforum/arbeidsutvalg med aktører på alle nivåer. Direktoratene anbefaler for øvrig at det også videre blir etablert egne regionale og lokale samarbeidsfora.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, ved landbruksavdelingen, ivaretar i dag koordineringsrollen, saksbehandlingen og løpende kontakt med de ulike aktørene, herunder viktig samarbeid med nasjonalparkforvaltningen. Ellers har Fylkesmannen hatt oppgaver som bistand og organisering av beitekartlegginger, skjøtselsplaner, refotografering, direktoratsbesøk mv.

Færder kommune mener at Fylkesmannen har fulgt opp oppgavene knyttet til Færder Utvalgte kulturlandskap på en svært god måte, og bidratt til god bruk av virkemidlene og god måloppnåelse. Arbeidet krever mye tid, kapasitet og ressurser. Det er åpenbart at for å sikre fortsatt godt samarbeid mellom ulike aktører så vil oppgaveoverføringen innebære økt administrasjon for kommunen. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har selv anslått at gjennomsnittlig årlig tidsbruk knyttet til Færder Utvalgte kulturlandskap for ansvarlig saksbehandler hos dem har vært om lag 1/3 stilling. I tillegg kommer overhead-/indirekte kostnader.

Med overføring av ansvar for UKL til kommunen, vil arbeidet havne i «konkurransen» med kommunens mange andre lovpålagte og politisk ønskede oppgaver. Færder kommune innehar god kompetanse på områdene naturmangfold, miljø og landbruk, men personalressursene er begrenset i forhold til oppgaver, og kapasiteten er en kritisk faktor. Det er etter Færder kommunes oppfatning en risiko for at foreslått oppgaveoverføring kan gi negative følger for positiviteten og samarbeidet i Færder Utvalgte kulturlandskap, og den gode aktiviteten og skjøtselsarbeidet som er i området dersom det ikke følger med ressurser ved overføringen. Uten styrking av administrativ kapasitet, vil også oppgaveoverføringen kunne gå utover øvrige oppgaver innenfor miljø- og landbruksområdet. Det vil etter rådmannens syn være uheldig. Det må kunne legges til grunn at det ved overføring av oppgaver følger også finansiering.

Ved å flytte koordineringsrollen, vedtaksmyndigheten og ansvaret for tilskuddsordningen fra regionalt nivå til kommunen, så kan det gi enda tettere lokal forankring av ordningen og tiltakene, noe som i så fall vil være positivt. Arbeidsoppgavenes karakter er i seg selv godt tilpasset kommunens øvrige arbeidsoppgaver.

Det er positiv oppmerksomhet rundt tiltakene som gjennomføres i Færder Utvalgte kulturlandskap både fra grunneiere/drivere, andre brukere av områdene, Færder nasjonalpark og andre aktører. UKL oppleves å ha vært et satsingsprosjekt, og et «utstillingsvindu» for vellykkede tiltak, samt samarbeid mellom direktoratene. Sett i lys av dette er Færder kommune svært kritisk til at ansvaret overføres til kommunen uten at det følger ekstra ressurser til berørte kommuner til forvaltning. Det bemerkes at oppgaveoverføringen i praksis innebærer at noen kommuner får tilleggsoppgaver på toppen av andre faste oppgaver.

Øvrige endringer i forslag til ny forskrift synes i hovedsak å være av teknisk og språklig art. Færder kommune har ingen kommentar til disse.

Konklusjon:

1. Færder kommune er i utgangspunktet positiv til at forvaltning av tilskuddsordningen for Utvalgte kulturlandskap overføres fra fylkesmannen til berørte kommuner. Dette forutsetter imidlertid at kommunens økte kostnader til administrasjon kompenseres.
2. Færder kommune støtter ikke forslaget slik det nå foreligger, hvor forvaltningsansvaret overføres til kommunene uten overføring av finansiering av oppgavene.